

Belge	Adı	SWAP PİYASASI YÖNERGESİ	 BORSA İSTANBUL
	Türü	YÖNERGE	
	Kodu	10.YÖN.02	
	Onay Tarihi	17/09/2018	
	Revizyon Tarihi	05/04/2021	
	Revizyon Numarası	2	
	Hazırlayan	BORÇLANMA ARAÇLARI PİYASASI DİREKTÖRLÜĞÜ	
	Onaylayan	YÖNETİM KURULU	

BORSA İSTANBUL A.Ş.

SWAP PİYASASI YÖNERGESİ

İSTANBUL – 2018

BİRİNCİ KISIM **Genel Hükümler**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönergenin amacı, Borsa İstanbul A.Ş. Swap Piyasasının işleyiş usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönerge, para birimlerinin birbirleriyle veya kıymetli madenler ile belirlenen koşullarda değiştirilmelerine imkân sağlamak amacıyla Borsa İstanbul A.Ş. bünyesinde kurulan Swap Piyasasında işlem yapacak kuruluşları, işletilecek pazarları, geçerli emir ve işlem kurallarını ve diğer işleyiş esaslarını düzenler.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönerge 19/10/2014 tarihli ve 29150 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Borsa İstanbul A.Ş. Borsacılık Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Yönetmeliği’ne dayanılarak çıkarılmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4- (1) Bu Yönergede geçen;

- a) Borsa: Borsa İstanbul Anonim Şirketini,
- b) Borsa Yönetmeliği: 19/10/2014 tarihli ve 29150 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Borsa İstanbul A.Ş. Borsacılık Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Yönetmeliği’ni,
- c) Döviz Kuru: Para swap işleminin başlangıç valöründe takasa konu Türk Lirası yükümlülüğün hesaplanmasında kullanılan döviz kurunu,
- ç) Genel Müdür: Borsa İstanbul Anonim Şirketi Genel Müdürünü,
- d) Kıymetli Maden: 11/08/1989 tarihli ve 20249 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar’da tanımlanan ve standartları belirlenen kıymetli madenleri,
- e) Kıymetli Maden Fiyatı: Kıymetli maden swap işleminin başlangıç valöründe işleme konu olacak para birimi cinsinden takas yükümlülüğünün hesaplanmasında kullanılan fiyatı,
- f) Kurul: Sermaye Piyasası Kurulunu,
- g) Pazar: Swap işleminin türü, işleyiş esası ve diğer özelliklerine göre Piyasa bünyesinde oluşturulan elektronik alım satım ortamını,
- ğ) Piyasa: Borsa İstanbul Anonim Şirketi Swap Piyasasını,
- h) Swap: Tarafların farklı para birimlerini veya kıymetli madenler ile para birimlerini kararlaştırdıkları süre ve koşullarda birbirleri ile değiştirmelerini,
- ı) Swap Puanı: Para swap işleminde vade sonu döviz kurunun hesaplanabilmesi için döviz kuru ve işleme konu para birimleri arasındaki faiz farkları dikkate alınarak işlemin taraflarınca

Bu doküman Borsa İstanbul A.Ş. mülkiyetindedir. Bu dokümanın güncel versiyonu Borsa İstanbul A.Ş. kurumsal internet sitesinde yer almaktadır. Kullanmadan önce bu dosyanın doğru versiyon olduğunu kontrol ediniz.

belirlenen değeri, kıymetli maden swap işleminde ise vade sonu kıymetli maden fiyatının tespitinde kullanılmak üzere işlemin taraflarınca belirlenen değeri,

i) Takasbank: İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketini,

j) TCMB: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Anonim Şirketini,

k) Üye: Borsa İstanbul Anonim Şirketi Swap Piyasasında işlem yapma yetkisi verilen kuruluşu,

l) Valör: Borsa İstanbul Anonim Şirketi Swap Piyasasında gerçekleştirilen işlemlerin başlangıç ve bitiş takas tarihlerini,

m)Yönetim Kurulu: Borsa İstanbul Anonim Şirketi Yönetim Kurulunu ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İşlem Yapabilecek Kuruluşlar, Temsilciler ve İşletilen Pazarlar

İşlem yapabilecek kuruluşlar ve temsilciler

MADDE 5- (1) Borsa Yönetmeliği ve konuya ilişkin diğer Borsa düzenlemeleri uyarınca işlem yapma yetkisi verilmiş yatırım kuruluşları ile TCMB Piyasada işlem yapabilir. Yönetim Kurulu, işlem yapabilecek kuruluşlar ile ilgili sınırlama getirebilir.

(2) Borsa Yönetmeliği ve konuya ilişkin diğer Borsa düzenlemeleri uyarınca gerekli şartları yerine getirenler Piyasada temsilci olarak işlem yapabilir.

İşletilen Pazarlar

MADDE 6- (1) Piyasa bünyesinde aşağıda bulunan pazarlar işletilir:

a) Para Swap Pazarı

b) Kıymetli Madenler Swap Pazarı

İKİNCİ KISIM

Pazarlar

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel İşleyiş Esasları

İşlem saatleri

MADDE 7- (1) Piyasa bünyesindeki pazarlarda uygulanacak işlem saatleri Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(2) Genel Müdür'ün gerekli görmesi halinde, Piyasa bünyesindeki pazarlarda, pazar açılış saati öncesinde TCMB tarafından sisteme emir iletilebilir. Söz konusu zaman diliminde TCMB dışındaki üyeler tarafından sisteme emir iletilemez.

Valör

MADDE 8- (1) Piyasa bünyesindeki pazarlarda iletilen emirler için uygulanacak en az ve en fazla valör süreleri Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Bu doküman Borsa İstanbul A.Ş. mülkiyetindedir. Bu dokümanın güncel versiyonu Borsa İstanbul A.Ş. kurumsal internet sitesinde yer almaktadır. Kullanmadan önce bu dosyanın doğru versiyon olduğunu kontrol ediniz.

Emirlerin iletilmesi ve eşleşmesi

MADDE 9- (1) Üye temsilcileri emirlerini, alım satım sistemi terminalleri veya uzak erişim ara yüzü kanalıyla iletirler. Gerekli durumlarda üye temsilcileri Borsa personelinin telefonla arayarak alım satım sistemine emir iletebilirler.

(2) Piyasada emirler çok fiyat yöntemi ile eşleşir.

(3) Yönetim Kurulu, pazar bazında emir girilebilecek hesaplar ile ilgili kısıtlama getirebilir.

Emir tipleri

MADDE 10- (1) Piyasada limitli emir ve piyasa emri olmak üzere iki tip emir iletebilir.

(2) Limitli emir, para swap işlemleri için döviz tutarı, swap puanı ve döviz kuru belirtilerek; kıymetli maden swap işlemleri için kıymetli maden miktarı, swap puanı ve kıymetli maden fiyatı belirtilerek iletilir.

(3) Piyasa emri, para swap işlemleri için döviz kuru ve swap puanı belirtilmeksizin döviz tutarı belirtilerek; kıymetli madenler swap işlemleri için kıymetli maden fiyatı ve swap puanı belirtilmeksizin kıymetli maden miktarı belirtilerek iletilir. Sistemde bekleyen pasif emirlerle kısmen veya tamamen karşılaşılabılır. Piyasa emrinin gerçekleşmeden kalan kısmı otomatik olarak iptal edilir.

(4) Limitli emir ve piyasa emri ile birlikte kullanılmak üzere aşağıda tanımlanan özel koşullarla da emir iletebilir.

a) Kalanı iptal et: Emrin iletilmesiyle birlikte gerçekleşmeyen kısmının iptal edilmesi koşuludur.

b) Gerçekleşmezse iptal et: Emrin tamamen gerçekleşmesi koşuludur. Emrin iletilmesiyle birlikte tamamen gerçekleşmemesi halinde tümü iptal edilir.

Emirlerin geçerlilik süreleri, değiştirilmesi, iptali ve büyüklüğü

MADDE 11- (1) Emirler verildikleri gün itibarıyla geçerlidir. Piyasada iletilen emirlerden karşılanmamış olanlar ile kısmen karşılanmış emirlerin kalan kısımları değiştirilebilir veya iptal edilebilir. Sisteme iletilen emirler aynı gün gerçekleşmediği takdirde Yönetim Kurulu tarafından belirlenen saatte otomatik olarak iptal edilir.

(2) Piyasada pazar bazında geçerli minimum ve maksimum emir büyüklükleri Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Emirlerde uygulanacak swap puanı, döviz kuru ve kıymetli maden fiyat adımları

MADDE 12- (1) Piyasada iletilen emirler için uygulanacak swap puanı, döviz kuru ve kıymetli maden fiyat adımları Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

İşlemlerin iptali ve düzeltilmesi

MADDE 13- (1) Piyasada gerçekleşen işlemler Borsa Yönetmeliği'nin 33'üncü maddesi çerçevesinde iptal edilebilir.

(2) Üye veya Borsa personeli tarafından hatalı olarak iletilen emirler sonucu gerçekleşen işlemlerin iptaline ilişkin uygulama esasları Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. Hatalı olarak

Bu doküman Borsa İstanbul A.Ş. mülkiyetindedir. Bu dokümanın güncel versiyonu Borsa İstanbul A.Ş. kurumsal internet sitesinde yer almaktadır. Kullanmadan önce bu dosyanın doğru versiyon olduğunu kontrol ediniz.

iletilen emirler sonucu gerçekleşen işlemlerin düzeltilmesine ilişkin esaslar Takasbank tarafından belirlenir.

(3) İşlemlerin iptali veya düzeltilmesi Takasbank tarafından yürütülen operasyon saatlerine bağlı olarak yapılabilir. Takasbank tarafından belirlenen netleştirme işlemlerine başlangıç saati sonrasında iptal veya düzeltme talepleri kabul edilmeyebilir.

Oluşan fiyatların ve işlemlerin kayda alınması, taraflara bildirim ve ilanı

MADDE 14- (1) Piyasada gerçekleşen işlemler sonucu oluşan fiyatlar ve miktarların Borsa kaydına alınmasına ilişkin esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(2) Piyasa bünyesinde gerçekleşen işlem bilgileri elektronik ortamda, Yönetim Kurulu tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde taraflara bildirilir.

(3) Borsa kaydına alınan işlem bilgileri aynı gün Borsa Bülteni'nde ilan edilir.

(4) Borsa Bülteni'nde kayda alınan en düşük, en yüksek ve ağırlıklı ortalama swap puanı, döviz kuru veya kıymetli maden fiyatı, işlem tutarı, işlem miktarı, sözleşme sayısı ve diğer bilgiler yer alır.

Emir ve işlem bilgilerinin yayımlanması

Madde 15- (1) Piyasada gerçekleştirilen işlemlere ilişkin bilgiler ile alım satım sisteminde bekleyen emirlerin oluşturduğu derinlik bilgileri, sisteme bağlı üye kullanıcılarının ekranlarında, Borsa ile anlaşması olan veri yayın kuruluşları tarafından işletilen platformlarda ve Yönetim Kurulu tarafından uygun görülecek diğer elektronik ortamlarda anlık veya gecikmeli olarak yayımlanır.

(2) Yayımlanacak emir ve işlem bilgilerini ve bu bilgilerin içeriğini, yayımlanacağı elektronik ortamları ve yayımlanan bilgilerin güncellenme sıklıklarını Yönetim Kurulu belirler.

İKİNCİ BÖLÜM Para Swap Pazarı

Para Swap Pazarının İşleyişi

MADDE 16- (1) Para Swap Pazarında Türk Lirası ile Amerikan Doları, Türk Lirası ile Euro ve Yönetim Kurulu tarafından kabul edilen diğer yabancı para birimlerinin belirlenen koşullarda birbirleri ile değişimini amaçlayan swap işlemleri gerçekleştirilir.

(2) Swap emirleri; başlangıç valörü, bitiş valörü, döviz tutarı, swap puanı ve döviz kuru üzerinden iletilir.

(3) Para Swap Pazarına Türk Lirası karşılığı döviz satım swap emirleri ile Türk Lirası karşılığı döviz alım swap emirleri iletilebilir.

(4) Para Swap Pazarında;

a) Türk Lirası karşılığı döviz satım swap emirlerinde sırasıyla en yüksek swap puanı ve en düşük döviz kuru, Türk Lirası karşılığı döviz alım swap emirlerinde ise sırasıyla en düşük swap puanı ve en yüksek döviz kuru emirleri önceliklidir. Swap puanı ve döviz kuru aynı olan emirlerde zaman önceliği uygulanır.

Bu doküman Borsa İstanbul A.Ş. mülkiyetindedir. Bu dokümanın güncel versiyonu Borsa İstanbul A.Ş. kurumsal internet sitesinde yer almaktadır. Kullanmadan önce bu dosyanın doğru versiyon olduğunu kontrol ediniz.

b) Türk Lirası karşılığı döviz satım swap emirleri, swap puanı aynı ya da daha düşük ve döviz kuru aynı ya da daha yüksek olan Türk Lirası karşılığı döviz alım swap emirleri ile, Türk Lirası karşılığı döviz alım swap emirleri ise swap puanı aynı ya da daha yüksek ve döviz kuru aynı ya da daha düşük Türk Lirası karşılığı döviz satım swap emirleri ile eşleştirilir. Bu tür eşleşmelerde sistemde öncelikle var olan emrin swap puanı ve döviz kuru, işlemin swap puanı ve döviz kurudur.

(5) Swap puanı ve/veya döviz kuru ve/veya hesap bilgisinin değiştirilmesi ile döviz tutarının artırılması durumunda emrin önceliği kaybolur. Referans bilgisinin değiştirilmesi ve/veya emrin döviz tutarının azaltılması, önceliğin kaybedilmesi sonucunu doğurmaz.

(6) Swap işleminin başlangıç valöründe; Türk Lirası karşılığı yabancı para satım swap işlemi gerçekleştiren taraf işlem tutarında yabancı para yükümlülüğünü, Türk Lirası karşılığı yabancı para alım swap işlemi gerçekleştiren taraf ise işlemin döviz kuru kullanılarak hesaplanan tutarda Türk Lirası yükümlülüğünü Takasbank tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yerine getirir.

(7) Swap işleminin bitiş valöründe; başlangıç valöründe yabancı para alan taraf, aldığı yabancı para tutarına eşit tutarda yabancı para yükümlülüğünü, başlangıç valöründe Türk Lirası alan taraf ise işlemin döviz kuruna Yönetim Kurulu tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde swap puanının eklenmesiyle bulunan vade sonu döviz kuru kullanılarak hesaplanan tutarda Türk Lirası yükümlülüğünü Takasbank tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yerine getirir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Kıymetli Madenler Swap Pazarı**

Kıymetli Madenler Swap Pazarının İşleyişi

MADDE 17- (1) Kıymetli Madenler Swap Pazarında kıymetli madenler ile Türk Lirası, Amerikan Doları, Euro ve Yönetim Kurulu tarafından kabul edilen diğer yabancı para birimlerinin belirlenen koşullarda birbirleri ile değişimini amaçlayan swap işlemleri gerçekleştirilir.

(2) Kıymetli Madenler Swap Pazarında altın ve Yönetim Kurulu tarafından belirlenen diğer kıymetli madenler swap işlemlerine konu olabilir. Swap işlemlerine konu olacak kıymetli madenlerin standartları Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(3) Swap emirleri; başlangıç valörü, bitiş valörü, kıymetli maden miktarı, swap puanı ve kıymetli maden fiyatı üzerinden iletilir.

(4) Kıymetli Madenler Swap Pazarına Türk Lirası veya yabancı para karşılığı kıymetli maden satım swap emirleri ile Türk Lirası veya yabancı para karşılığı kıymetli maden alım swap emirleri iletilebilir.

(5) Kıymetli Madenler Swap Pazarında;

a) Türk Lirası veya yabancı para karşılığı kıymetli maden satım swap emirlerinde sırasıyla en yüksek swap puanı ve en düşük kıymetli maden fiyatı, Türk Lirası veya yabancı para karşılığı kıymetli maden alım swap emirlerinde ise sırasıyla en düşük swap puanı ve en yüksek kıymetli maden fiyatı emirleri önceliklidir. Swap puanı ve kıymetli maden fiyatı aynı olan emirlerde zaman önceliği uygulanır.

Bu doküman Borsa İstanbul A.Ş. mülkiyetindedir. Bu dokümanın güncel versiyonu Borsa İstanbul A.Ş. kurumsal internet sitesinde yer almaktadır. Kullanmadan önce bu dosyanın doğru versiyon olduğunu kontrol ediniz.

b) Türk Lirası veya yabancı para karşılığı kıymetli maden satım swap emirleri, swap puanı aynı ya da daha düşük ve kıymetli maden fiyatı aynı ya da daha yüksek olan Türk Lirası veya yabancı para karşılığı kıymetli maden alım swap emirleri ile, Türk Lirası veya yabancı para karşılığı kıymetli maden alım swap emirleri ise swap puanı aynı ya da daha yüksek ve kıymetli maden fiyatı aynı ya da daha düşük Türk Lirası veya yabancı para karşılığı kıymetli maden satım swap emirleri ile eşleştirilir. Bu tür eşleşmelerde sistemde öncelikle var olan emrin swap puanı ve kıymetli maden fiyatı, işlemin swap puanı ve kıymetli maden fiyatıdır.

(6) Swap puanı ve/veya kıymetli maden fiyatı ve/veya hesap bilgisinin değiştirilmesi ile kıymetli maden miktarının artırılması durumunda emrin önceliği kaybolur. Referans bilgisinin değiştirilmesi ve/veya emrin kıymetli maden miktarının azaltılması, önceliğin kaybedilmesi sonucunu doğurmaz.

(7) Swap işleminin başlangıç valöründe; Türk Lirası veya yabancı para karşılığı kıymetli maden satım swap işlemi gerçekleştiren taraf, işlem miktarında kıymetli maden yükümlülüğünü, Türk Lirası veya yabancı para karşılığı kıymetli maden alım swap işlemi gerçekleştiren taraf ise işlemin kıymetli maden fiyatı kullanılarak hesaplanan tutarda Türk Lirası veya yabancı para yükümlülüğünü Takasbank tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yerine getirir.

(8) Swap işleminin bitiş valöründe; başlangıç valöründe kıymetli maden alan taraf aldığı kıymetli maden miktarına eşit miktarda kıymetli maden yükümlülüğünü, başlangıç valöründe Türk Lirası veya yabancı para alan taraf ise işlemin kıymetli maden fiyatına Yönetim Kurulu tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde swap puanının eklenmesiyle bulunan vade sonu kıymetli maden fiyatı kullanılarak hesaplanan tutarda Türk Lirası veya yabancı para yükümlülüğünü Takasbank tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yerine getirir.

ÜÇÜNCÜ KISIM Diğer Esaslar

BİRİNCİ BÖLÜM

Risk Yönetimine, Değişim Teminatına, Takas ve Temerrüde İlişkin Esaslar

Risk yönetimi

MADDE 18- (1) Piyasada işlem sonrası doğabilecek riski kontrol etmek amacıyla işlem öncesinde işlem yapılabilir sermaye piyasası araçlarına, iletilen emirlere ve gerçekleştirilecek işlemlere kapasite, miktar ve/veya tutar olarak sınırlamalar getirilebilir. Kullanılacak risk ölçütleri ve uygulanacak sınırlamalar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. Genel Müdür, piyasada olağan dışı durumların ortaya çıkması hâlinde veya yazılı olarak gerekçelendirmek suretiyle gerekli gördüğünde; üye, kullanıcı ve/veya sermaye piyasası aracı bazında risk ölçütlerinde tanımlanmış olan sınırları re'sen değiştirebilir.

(2) Gerçekleşen işlemler ile ilgili risk yönetim esasları Takasbank tarafından belirlenir ve uygulanır.

Değişim Teminatı

Bu doküman Borsa İstanbul A.Ş. mülkiyetindedir. Bu dokümanın güncel versiyonu Borsa İstanbul A.Ş. kurumsal internet sitesinde yer almaktadır. Kullanmadan önce bu dosyanın doğru versiyon olduğunu kontrol ediniz.

MADDE 19- (1) Swap işleminin başlangıç ve bitiş valörü arasındaki sürede, Takasbank tarafından yapılacak yeniden değerlendirme ile değişim teminatı hesaplanır. Değişim teminatı hesaplama metodu ve konuya ilişkin diğer esaslar Takasbank tarafından belirlenir.

Takas ve temerrüt işlemleri

MADDE 20- (1) Piyasada gerçekleştirilen işlemlerden kaynaklanan takas yükümlülüklerinin yerine getirilme esasları ile takas yükümlülüklerinin mevzuatta öngörülen süre ve yöntemler çerçevesinde kısmen veya tamamen yerine getirilmemesi nedeniyle oluşan temerrütlere ilişkin uygulama usul ve esasları Takasbank tarafından belirlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Diğer Hükümler

TCMB İşlemleri

Madde 21- (1) TCMB tarafından yapılacak talepler kapsamında, Piyasada gerçekleştirilecek işlemler veya bu Yönergenin konusu olan diğer hususlarda Yönetim Kurulu tarafından işbu Yönergede gerekli olan acil değişiklikler yapılabilir ya da Yönergede düzenlenen konularda farklı uygulamalar yapılmasına karar verilebilir.

(2) Birinci fıkra hükmü kapsamında tesis edilen işlemlerle ilgili olarak bilahare Kurul'a bilgi verilir ve Yönergede yapılması gereken değişiklikler usulünce yapılır.

Yönergede hüküm bulunmayan haller

Madde 22- (1) Bu Yönergede yer almayan ya da açıklık bulunmayan konularda, ilgili düzenlemeler çerçevesinde karar vermeye, uygulamayı düzenlemeye ve yönlendirmeye Kurul onayını gerektirmeyen hallerle sınırlı kalmak üzere Genel Müdür yetkilidir.

Genel Müdürün düzenleme yetkisi

Madde 23- (1) Yönetim Kurulu, bu Yönerge kapsamında; 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 ve 21'inci maddelerde yer alan hususların uygulamasına yol göstermek amacıyla, Yönerge ile belirlenen usul, esas ve yöntemlerin uygulama ayrıntılarına ilişkin olarak Genel Müdür'e düzenleme yapma yetkisi verebilir.

Yürürlük

MADDE 24- (1) Bu Yönerge 1 Ekim 2018 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 25- (1) Bu Yönerge hükümlerini Genel Müdür yürütür.

Bu doküman Borsa İstanbul A.Ş. mülkiyetindedir. Bu dokümanın güncel versiyonu Borsa İstanbul A.Ş. kurumsal internet sitesinde yer almaktadır. Kullanmadan önce bu dosyanın doğru versiyon olduğunu kontrol ediniz.